

מבט לאיראן ולציר השיעי

11-4 בספטמבר 2024

עורך: ד"ר רז צימט

עיקרים

- ברקע העיכוב הנמשך בתגובה האיראנית להריגת אסמאעיל הניה בטהראן, הגבירו בשבוע האחרון בכירים צבאיים איראניים את הצהרותיהם בנוגע למחויבות איראן לתגובה נגד ישראל במועד המתאים, אף כי במאפיינים שונים מאלה של התקיפה האיראנית על ישראל באפריל 2024.
- דובר משרד החוץ האיראני התייחס לפעילות צה"ל ביהודה ושומרון והאשים את ישראל במדיניות "אדמה חרוכה".
- דובר משרד החוץ האיראני גינה את התקיפות המיוחסות לישראל נגד מרכז לפיתוח אמצעי לחימה בסוריה והכחיש כי האתר קשור לאיראן.
- מפקד משמרות המהפכה טען כי איראן תקפה 12 כלי שיט ישראליים בשנים האחרונות בתגובה ל-14 תקיפות ישראליות נגד כלי שיט איראניים בים האדום ובים התיכון.
- נשיא איראן יצא לביקור בעיראק. זהו ביקורו הראשון מחוץ לאיראן מאז נבחר לתפקיד.
- גדודי חזבאללה בעיראק והחות'ים בתימן בירכו על פיגוע הירי במעבר אלנבי.
- בכיר בהתנגדות האסלאמית בעיראק הטיל ספק בהודעה על סיכום לגבי נסיגת הכוחות האמריקאיים מהמדינה.
- החות'ים הודיעו על הפלת שני כלי טיס בלתי מאוישים אמריקאיים בשבוע האחרון. מנהיג החות'ים המשיך לאיים כי התגובה נגד ישראל מתקרבת והדגיש כי התמיכה בפלסטינים תימשך גם אחריה.

תגובת איראן להריגת אסמאעיל הניה

- סגן הרמטכ"ל האיראני לתיאום, עלי עבדאללה, אמר כי תגובת איראן להריגת ראש הלשכה המדינית של חמאס, אסמאעיל הניה, הינה ודאית ומוחלטת, אך מועדה טרם נקבע ונתון בידיה. הוא ציין כי ישראל צריכה לקבור את המחשבה שאיראן לא תגמול על פשעיה (פארס, 4 בספטמבר 2024).

סגן הרמטכ"ל האיראני (פארס, 4 בספטמבר 2024)

- מפקד משמרות המהפכה, חסין סלאמי, אמר כי הנקמה של איראן על הריגת הניה תהיה הפעם שונה. הוא ציין כי הסייט של תגובת איראן מזעזע את "האויב הציוני" יומם וליל, וכי ישראל תטעם את טעם הנקמה האיראנית ותלמד את הלקח שהיא אינה יכולה לשחק עוד עם איראן (נור ניוז, 9 בספטמבר 2024).
- סגנו לתיאום של נציג המנהיג במשמרות המהפכה, סעיד פרג'יאן-זאדה, אמר כי איראן תגיב להריגת הניה בזמן המתאים ובאופן מדויק ומחושב. עוד אמר הבכיר האיראני כי "חזית ההתנגדות" של חמאס, אנצאראללה בתימן (החות'ים) וחזבאללה בלבנון למדה את ההתנגדות והעמידה האיתנה של איראן, ולכן ישראל טעמה את טעם התבוסה, שבסופו של דבר תוביל לניצחון הסופי נגד ישראל ותומכיה (מהר, 3 בספטמבר 2024).

סגן נציג המנהיג במשמרות המהפכה (מהר, 3 בספטמבר 2024)

- מחמד ג'עפר אסדי, ראש אגף הפיקוח במפקדה המרכזית של הכוחות המזוינים האיראניים, אמר כי דבריו של מנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, בנוגע לנקמת דמו של אסמאעיל הניה הם מחייבים והדבר ייעשה בוודאות בזמן המתאים ובאופן מדויק. הוא ציין כי אופי התגובה וטיבה צריכים לאפשר לאיראן לממש את מטרותיה ביחס ל"פשעי הציונים", לנקום את דמו של הניה ולהנחית את המכה הגדולה ביותר על "הפושעים הציונים" (דפאע פ'רס, 4 בספטמבר 2024).
- ראש אגף התיאום במשמרות המהפכה, מחמד-רצ'א נקדי, אמר כי הנקמה על הריגת הניה היא ודאית ואין ספק לגביה. עם זאת, הוא הדגיש כי יש לבצעה בזמן הנכון כדי שהשפעתה תהיה רבה יותר (ח'בר אונליין, 7 בספטמבר 2024).
- שגריר איראן בעיראק, מחמד כאט'ם אאל צאדק, אמר כי התגובה האיראנית תגיע בהכרח, מכיוון שאורח של טהראן נהרג בביתה והדבר מחייב נקמה. הוא ציין כי התגובה תגיע בזמן והמקום המתאימים, שייקבעו בידי

המפקדים האיראניים, ותהיה שונה מהתגובה האיראנית הקודמת לפסקה עלהבאפריל 2024 (ערוץ אלרשיד, 7 בספטמבר 2024).

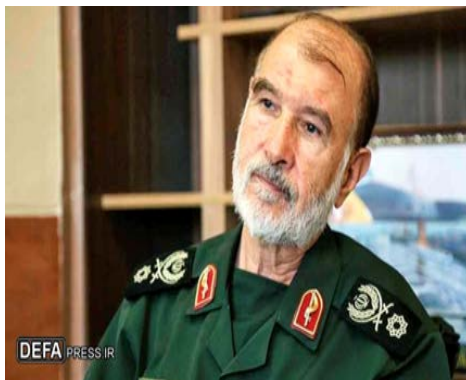
שגריר איראן בעיראק בריאיון לערוץ אלרשיד (7 בספטמבר 2024)

הזירה הימית בין איראן לישראל

מפקד משמרות המהפכה, חסין סלאמי, התייחס במהלך ביקור של נשיא איראן במפקדת הבינוי ח'אתם אלנביא' (הזרוע הכלכלית של משמרות המהפכה) לזירה הימית, שהתנהלה בשנים האחרונות בין איראן וישראל. הוא ציין כי כאשר איראן הבינה מי עומד מאחורי 14 תקיפות חשאיות נגד כלי שיט איראניים בים האדום ובים התיכון, שנועדו לעצור את יצוא הנפט שלה, היא הגיבה בתקיפתם של 12 כלי שיט ישראליים בצפון האוקיינוס ההודי ובמקומות נוספים. לטענתו, תקיפות אלה אילצו את ישראל לחדול מתקיפותיה (איסנ"א, 7 בספטמבר 2024).

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

מחמד ג'עפר אסדי, ראש אגף הפיקוח במפקדה המרכזית של הכוחות המזוינים האיראניים, אמר כי "המשטר הציוני" מבצע פשעים נגד העם הפלסטיני באישור ארה"ב וכי הפלסטינים חזקים כיום יותר מבעבר וזוכים לתמיכה בכל רחבי העולם (דפאע פ'רס, 4 בספטמבר 2024).

מחמד ג'עפר אסדי (דפאע פ'רס, 4 בספטמבר 2024)

דובר משרד החוץ האיראני, נאצר כנעאני, האשים את ישראל במדיניות של "אדמה חרוכה" ביהודה ושומרון. בהתייחסו לדיווחים על נסיגת צה"ל מג'נין ומטולכרם בתום פעילותו בערים אלה, האשים כנעאני כי צילומי ההרס של התשתיות העירוניות והשירותים ברצועת עזה וכעת בג'נין ובטולכרם מעידים כי "המשטר הישראלי מאוכזב

מהניצחון על ההתנגדות ועל העם הפלסטיני ונוקט באסטרטגיה של אדמה חרוכה". הוא קרא לקהילה הבינלאומית לפעול כדי למנוע "הישנות פשעי המלחמה בגדה המערבית על ידי המשטר הישראלי" (חשבון X של נאצר כנעאני, 7 בספטמבר 2024).

המעורבות האיראנית בלבנון ובסוריה

• דובר משרד החוץ האיראני גינה בחריפות את התקיפות המיוחסות לישראל בסוריה בלילה שבין 9-10 בספטמבר 2024, וטען כי הן מוכיחות ש"פשעיה" של ישראל אינם מכוונים אך ורק נגד רצועת עזה ואינם יודעים כל גבול. הוא הדגיש כי אין כל בסיס לדיווחים כי ישראל תקפה מרכזים הקשורים לאיראן בסוריה. הוא ציין כי תומכות ישראל צריכות להפסיק את הסיוע הצבאי שהן מעניקות לה והאו"ם צריך לנקוט בצעדים משמעותיים נגד ישראל (אלעאלם, 9 בספטמבר 2024).

• ב-5 בספטמבר 2024, חתמו טהראן ודמשק על הסכם ערים תאומות ביניהן. ההסכם, שנחתם במעמד ראש עיריית טהראן ומושל מחוז דמשק, מתייחס לשיתוף פעולה בין הערים בתחומים מגוונים, בהם תחבורה, מיחזור פסולת עירונית, אוטומציה ומערכות אלקטרוניות (אלוטן, 5 בספטמבר 2024). ראש עיריית טהראן, עלי-רצ'א זאכאני, נועד במהלך ביקורו בדמשק עם שר הכלכלה הסורי, מחמד סאמר אלח'ליל, ודן עימו בשיפור שיתוף הפעולה הכלכלי והמסחרי בין הצדדים (סאנ"א, 4 בספטמבר 2024).

פגישת ראש עיריית טהראן עם שר הכלכלה הסורי (סאנ"א, 4 בספטמבר 2024)

המעורבות האיראנית בעיראק ובתימן

• ב-11 בספטמבר 2024, יצא נשיא איראן, מסעוד פ'זשכיאן, לביקור בעיראק. זהו ביקורו הראשון מחוץ לאיראן מאז נבחר לנשיא ב-5 ביולי 2024. לאחר נחיתתו, ביקר פ'זשכיאן באנדרטה לזכר מפקד כוח קדס, קאסם סולימאני, וסגן יו"ר הגיוס העממי ומפקד המיליציה הפרו-איראנית גדודי חזבאללה, אבו מהדי אלמהנדס, שנהרגו בתקיפה אמריקאית ליד נמל התעופה בבגדאד בינואר 2020 במהלך ביקורו, צפוי הנשיא האיראני

להיפגש עם בכירי הממשל העיראקי ולחתום על הסכמים לשיתוף פעולה בין שתי המדינות (איסנ"א, 11 בספטמבר 2024).

פ'זשכיאן מתקבל על ידי ראש ממשלת עיראק עם הגעתו (ערוץ אלעאלם, 11 בספטמבר 2024)

• שגריר איראן בעיראק, מחמד כאט'ם אאל צאדק, אמר כי איראן אינה זקוקה לסוכנים בעיראק, משום שלארגוני "ההתנגדות" יש חופש ועצמאות לפעול בעצמם.

• ב-7 בספטמבר 2024, שוחח שר החוץ האיראני, עבאס עראקצ'י, עם שר החוץ וההגירה בממשלת החות'ים בתימן, ג'מאל עאמר, ודן עימו בסוגיות בילטרליות ובהתפתחויות באזור. עראקצ'י שיבח את עמדות הממשלה והעם בתימן בנוגע ל"פשעי המלחמה של המשטר הציוני". עאמר ציין כי ההסלמה בעימות מול ארה"ב ובריטניה נגד תימן לא תשנה את עמדת החות'ים התומכת בעם הפלסטיני (אתר משרד החוץ האיראני ואלמסירה, 7 בספטמבר 2024).

פעילות המיליציות השיעיות

עיראק

שבחים על הפיגוע במעבר אלנבי

• גדודי חזבאללה שיבחו את פיגוע הירי, בו מחבל ירדני הרג שלושה עובדים ישראלים במעבר אלנבי ב-8 בספטמבר 2024. בהודעת המיליציה נאמר כי הם מברכים את "לוחמי הג'האד של ציר האמת" ("ציר ההתנגדות") על "הפעולה האמיצה של ההתנגדות האסלאמית בירדן". עוד צוין כי הפיגוע מדגיש כי "התמיכה של העמים החופשיים באזור בעם הפלסטיני המקופח לא חדלה" (ערוץ הטלגרם כאף, 8 בספטמבר 2024).

נוכחות הכוחות האמריקאיים בעיראק

• ב-10 בספטמבר 2024, בשעות הלילה, דווח על פיצוץ במתחם של הקואליציה הבינלאומית בשדה התעופה הבינלאומי של בגדאד. "מקורות ביטחוניים" מסרו כי שתי רקטות נפלו בקרבת כוחות אמריקאיים המוצבים בבסיס ויקטורי (Camp Victory) ליד שדה התעופה, וכי לא היו נפגעים אולם נגרם נזק (רויטרס, 11 בספטמבר 2024). ראש מחלקת ההסברה הביטחונית של עיראק, תחסין אלח'פאג'י, אישר את דבר הפיצוץ באזור היועצים, אולם ציין כי כוחות הביטחון העיראקיים לא הצליחו לקבוע את מהותו ואת הסיבות שגרמו לו. עוד נמסר כי היחידות הביטחונית והמודיעינית פועלות לקבוע את נסיבות האירוע (חשבון X של תחסין אלח'פאג'י, 11 בספטמבר 2024). דובר גדודי חזבאללה, ג'עפר אלחסיני, מסר כי "ידיים חשודות" עומדות מאחורי התקיפה,

שלטענתו נועדה לשבש את ביקור נשיא איראן בבגדאד. הוא קרא למנגנוני הביטחון לחשוף את זהות המעורבים (ערוץ הטלגרם כאף, 11 בספטמבר 2024).

• שר ההגנה של עיראק, מחמד אלעבאסי, עדכן כי הוועדה הצבאית העליונה המשותפת של ארה"ב ועיראק הגיעה להסכם לגבי נסיגת כוחות הקואליציה הבינלאומית מעיראק במהלך השנתיים הקרובות ולגבי מעבר היחסים בין המדינות לשותפות ביטחונית יציבה. אלעבאסי ציין כי הוסכם על סיום המשימה של הקואליציה בשני שלבים, כאשר השלב הראשון יתחיל השנה עד לשנת 2025 והשלב השני יסתיים בשנת 2026 (אלערביה, 8 בספטמבר 2024). "מקורות" ציינו כי לפי ההבנות שגובשו, אשר עדיין מצריכות את האישור של הממשלים בארה"ב ועיראק, מאות חיילים אמורים עד ספטמבר 2025 והיתר יעזבו את עיראק עד סוף שנת 2026 (רויטרס, 6 בספטמבר 2024). דובר הפנטגון, פטריק ריידר, ציין כי עדיין אין עדכונים בנושא וכי השיחות עם עיראק נמשכות (אתר משרד ההגנה האמריקאי, 10 בספטמבר 2024).

• בכיר בהתנגדות האסלאמית בעיראק, עלי אלטאאי, מסר כי הוא לא מאמין לפרסומים על כוונת האמריקאים לסגת מעיראק. הוא הוסיף כי ההצהרות על התקרבות מועד הנסיגה של כוחות הקואליציה הבינלאומית הינן שקר מוחלט של ארה"ב מאחר שארה"ב לא תיסוג כל עוד יש לה אינטרסים, בהם תמיכה בישראל. הוא הדגיש כי המיליציות לא יותרו על עמדתן המתנגדת ל"כיבוש" האמריקאי. הוא גם ציטט בכיר בכתאא'ב חזבאללה שטען כי שגרירת ארה"ב בעיראק, אלינה רומנובסקי, נפגשה עם מספר בכירים עיראקים והבהירה להם כי הנסיגה, אשר ממשלת עיראק מדברת עליה, שונה מזו שהאמריקאים מדברים עליה (חשבון raad_arabi X , 9 בספטמבר 2024).

תקיפת משאית נושאת אמצעי לחימה בגבול סוריה-עיראק

• ב-5 בספטמבר 2024, דווח כי כלי טיס בלתי מאויש לא מזוהה תקף משאית קירור, שנשאה אמצעי לחימה עבור המיליציות הפרו-איראניות, ליד המטה הצבאי של המיליציות באלבוכמאל שבמזרח סוריה, בגבול עם עיראק. לפי הדיווח, בתקיפה נהרגו אזרח סורי שעובד עבור המיליציות, אדם שאינו סורי וילד (Euphrates Post), 5 בספטמבר 2024; אלחדת', 6 בספטמבר 2024). "מקורות" מסרו כי לאחר התקיפה, המיליציות העלו את הכוונות באזור אלבוכמאל (מרכז המעקב הסורי, 6 בספטמבר 2024).

תימן

פעילות צבאית של החות'ים

• במהלך השבוע האחרון, דיווח דובר הכוחות המזוינים של החות'ים, יחיא סריע, כי הכוחות החות'ים הפילו שני כטב"מים אמריקאים מסוג MQ-9 במרחב האווירי של תימן, מעל השטחים בשליטת החות'ים. ב-7 בספטמבר 2024, הופל כטב"ם מעל מחוז מארב. ב-9 בספטמבר 2024, הופל הכטב"ם השני מעל מחוז סעדה. סריע מסר כי מאז החלה המלחמה ברצועת עזה באוקטובר 2023, הופלו תשעה כטב"מים אמריקאיים מסוג MQ-9 חשבון X של יחיא סריע, 4-11 בספטמבר 2024).

• פיקוד המרכז של צבא ארה"ב (CENTCOM) דיווח כי במהלך השבוע האחרון, כוחותיו השמידו שמונה כטב"מים, שש מערכות טילים ושני רכבי תמיכה בתקיפות שבוצעו בשטחים שבשליטת החות"ים בתימן. כמו כן, יירטו הכוחות כטב"ם חות"י מעל הים האדום (חשבון X של פיקוד המרכז של ארה"ב, 4-11 בספטמבר 2024).

התבטאויות בכירים חות"ים

• ב-5 בספטמבר 2024, נשא מנהיג התנועה החות"ית בתימן, עבד אלמלכ אלחות'י, את נאומו השבועי, בו הדגיש כי החות"ים ממשיכים להיערך לתגובה נגד ישראל על התקיפה בנמל אלחדידה ב-20 ביולי 2024. הוא הבהיר כי גם לאחר יישום התגובה, החות"ים ימשיכו בפעולותיהם נגד ישראל ולא יינטשו את הפלסטינים. הוא גם איים כי "האויבים שלנו יופתעו על הקרקע כפי שהופתעו בים" (אלמסירה, 6 בספטמבר 2024).

• בישיבה שנערכה במשרד ההגנה החות"י ב-7 בספטמבר 2024, אמר שר ההגנה של החות"ים, מחמד אלעאטפי, כי התגובה "החזקה" נגד ישראל מגיעה "ללא היסוס או דאגה". הוא הוסיף כי החות"ים ימשיכו לפתח את יכולותיהם הצבאיות, הן בכמות והן באיכות (חשבון X של זרוע המדיה של הכוחות החות"ים, 7 בספטמבר 2024).

• הלשכה המדינית של החות"ים פרסמה הודעה ששיבחה את הפיגוע במעבר אלנבי. בהודעה נאמר כי הפעולה ממחישה את האומץ שנלווה לסוגיה הפלסטינית וללוחמיה, וכי היא מדגישה כי "האויב הציוני צפוי לחוות ימים קשים כל עוד ימשיך בתוקפנותו ופשעיו נגד העם הפלסטיני" (חשבון X של אלמסירה, 8 בספטמבר 2024).

• במהלך השבוע האחרון פרסם חבר המועצה המדינית של החות"ים, חזאם אלאסד, מספר הודעות בעברית. לשון ההודעות: "בְּרִכּוֹת לַיְדִים ... הַגְּדָה הַמְזַרְחִית תּוֹמְכֶת בְּגְדָה הַמְעַרְבִית וְעֵזָה"; "לכן אנו אומרים: אין ביטחון לציונים באדמתנו, עליהם לחזור לארצותיהם המקוריות, ומי שאיבד את דרכו – ארצות הברית תקבל אותו בברכה. אדמת פלסטין לאנשיה ותישאר כך" (חשבון X של חזאם אלאסד, 8 בספטמבר 2024).